

Projecte educatiu: “Canviem?”

La classe es converteix en un poble
a l'Escola Betània-Patmos

Descripció de la iniciativa

L'alumnat de primer de batxillerat de l'Escola Betània-Patmos deixen de ser estudiants durant uns dies per convertir-se en els habitants d'un poble i experimentar la complexitat de la gestió d'un municipi. N'hi ha que seran treballadors de les empreses del poble, periodistes, empresàries, polítics i, fins i tot, alcalde o alcaldessa!

L'objectiu principal del projecte és que l'alumnat passi de ser espectador informat a ser actiu i formar part d'un canvi necessari cap a la sostenibilitat. “Canviem?” s'emmarca en l'assignatura de Cultura Científica dissenyada per fomentar l'esperit crític davant temes científics actuals i per plantejar qüestions morals i ètiques que envolten cadascun dels avenços tecnològics i disciplines científiques.

El projecte és un joc en el qual l'alumnat té rols diferents (alcalde/essa, gerents d'empreses del poble, ciutadania, periodistes, membres de dos partits polítics, etcètera) d'un poble totalment insostenible en termes ambientals. El joc s'inicia amb l'arribada de dues famílies noves que volen transformar-lo per fer que sigui més sostenible. Aquests nous membres actuen de catalitzadors per al canvi; representen l'arribada d'unes noves necessitats i d'una consciència ecològica inexistent abans en una comunitat acostumada a la seva manera de fer i on tot funciona sense dificultats aparents.

Es plantegen problemes que tenen a veure amb la gestió política d'una situació i amb com es poden aplicar els avenços científics i tecnològics per solucionar conflictes concrets tenint en compte els interessos econòmics i socials que hi ha a la vida real. A més, l'alumnat també ha de valorar la visió ètica del problema i com, moltes vegades, aquesta visió xoca amb els interessos preestablerts i fixats per la societat d'avui dia. També es pretén que siguin conscients que no poden esperar que la solució els vingui donada pels governs o les autoritats sinó que han de prendre part en la solució del problema com a ciutadans i ciutadanes responsables del seu entorn.

17

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Metodologia emprada i dinàmica generada al centre

La primera activitat que es fa és la visualització del documental *Demain* (www.karmafilms.es/peliculas/manana), que presenta un recull de canvis que ja s'estan duent a terme al món per viure d'una manera sostenible, tot respectant el medi ambient i els recursos de què disposem. El documental de la productora Karma Films enllaça cinc eixos temàtics que es consideren indispensables per al canvi cap a una societat sostenible: alimentació, educació, energia, política i economia.

Durant el debat posterior amb l'alumnat es tracten temes com les grans explotacions ramaderes i agrícoles en contraposició amb el dret a la propietat i l'explotació del sòl per alimentar-se; el funcionament de les comunitats que autogeneren energia, o el tipus d'educació que s'ha d'impartir a les escoles perquè els i les alumnes esdevinguin ciutadans i ciutadanes corresponsables amb el futur del planeta, entre d'altres. També s'hi introdueixen temes més complexos, com el decreixement i la disminució en el consum.

En les sessions següents, es planteja la situació de partida del poble i es distribueixen els rols a l'atzar perquè l'alumnat pugui buscar informació i posar-se en el paper corresponent. Després de les sessions de preparació, es convoquen tres reunions: una primera reunió informativa i dos plens de l'ajuntament on cada rol defensarà els seus interessos.

En la primera reunió informal, les famílies que acaben d'arribar al poble exposen les seves idees i tothom hi pot dir la seva. Els plens de l'ajuntament estan dirigits per l'alcalde, que dona la paraula i modera el debat. El primer ple es dedica a l'exposició de les posicions i les propostes de cada grup ciutadà després de la reunió amb les famílies, i el segon es dedica a la votació de les propostes definitives.

Abans de cadascun d'aquests plens, hi ha sessions de treball per establir què hi vol exposar cada grup ciutadà i per apropar posicions entre els grups per tal de poder aprovar algunes propostes en les votacions. L'alcalde ha de decidir el temps que tindrà cada grup segons les propostes d'intervenció que li arriben i n'ha de valorar la importància i la idoneïtat.

18

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

SITUACIÓ INICIAL DE HASVILLE

La vostra classe serà ara Hasville. El 70% dels seus habitants treballen a dues empreses properes: Blat Production i Clean Energy. La primera és una multinacional que produeix blat en agricultura intensiva de gran superfície i la segona és una central nuclear. Les dues empreses són a més de 10 quilòmetres del poble i no hi ha transport públic per arribar-hi; per tant, tot el personal treballador hi accedeix amb vehicle privat.

El 75% del menjar que es consumeix al poble és importat de produccions situades a més de 300 quilòmetres del poble. El 100% de l'energia utilitzada a Hasville prové de fonts no renovables.

L'Ajuntament està format per dos partits polítics que tenen una visió de la gestió econòmica del poble totalment oposada. Mentre que un té una visió de dretes, l'altre la té d'esquerreres. L'alcalde no pertany a cap

d'aquests dos partits; és independent i la seva visió és completament neutral. Només vol que es faci el que sigui millor per a la ciutadania.

Al poble també hi ha la sucursal d'un diari, on tres periodistes escriuen notícies locals des de punts de vista diferents, depenent de l'opinió del periodista.

Ara fa un mes, dues noves famílies es van establir al poble. Aquesta setmana, els nous membres han publicat al diari un anunci que diu:

PARLEM DEL FUTUR DEL NOSTRE POBLE!

Què en penses de la sostenibilitat del nostre poble?
El futur de la Terra està en perill! Canviem?

Comencem pel nostre entorn i parlem sobre com hauria de ser el futur de Hasville.

Bona pràctica

Amb aquesta representació de la realitat, l'alumnat reflexiona sobre la dificultat d'aconseguir canvis a gran escala, legislativament i també pel que fa a les grans empreses, quan entren en joc els interessos diversos de tots els representants del teixit social. També s'adonen de la poca confiança o disposició de la societat com a grup davant un canvi real cap a la sostenibilitat, i veuen la importància del "canvi personal" per arribar a un "canvi col·lectiu".

Per saber-ne més:

Durada: Dos mesos aproximadament

Valors que cal destacar: És innovadora, col·laborativa, reproduïble, fomenta el pensament crític i promou l'autonomia, la responsabilitat i la coherència.

Ens impulsor: Escola Betània-Patmos

Contacte:

Carrer de Montevideo, 13
08034 Barcelona
secretaria@betania-patmos.org
ahervas@betania-patmos.org
www.betania-patmos.org

Indicadors associats

Entre 90 i 100 alumnes participants, dividits per grups-classe (30-35 alumnes)

13 sessions de treball

El nivell de participació de l'alumnat a les sessions es valora mitjançant la gravació de les sessions avaluadores

19

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10